

TARA NOASTRA
FOLIA POPORALĂ A
„ASOCIATIUNII“

REDACTOR:

OCTAVIAN COCA.

CUPRINSUL:

	Pag.
G.: Vrem calea adevărului	647
Comuna „Viitorul“	650
Delasântioana: Scrisori către țărani	652
Tovărășiile	653
Iuliu Vuia: Gunoiiul măestrit sau artificial	655
N. Mateescu: Povestea unei lăcași	656
Stuparul: Păstrarea mierei	658
De pe Someș: Dela nuntă	659
Din popor	660
Știri	660

Înștiințare.

Rugăm pe toți câți au binevoit să primească această foaie să grăbească cu trimiterea plății de abonament.

Administrația foii „ȚARA NOASTRĂ“.

Cetitorilor.

Pe toți, cărora le ajunge în mâni această foaie îi rugăm să o cetească și dacă o socot de potrivită trebuințelor țărănimii să o răspândească între oamenii noștri dela sate.

Foaia apare săptămânal și o vor primi cetitorii Dumineca.

Abonamentul e pe an 4 cor.

Pe jumătate de an 2 „

Pe trei luni 1 „

Banii să se trimită la Administrația revistei „Țara noastră“. Sibiu — Nagyszeben. Asociațiune.

Toți cărturarii noștri, mai ales cei în atingere apropiată cu țărănimea — preoții și învățătorii — sânt rugați a trimite acestei reviste articole și știri cari sânt în legătură cu trebile țărănimii. Indesebi primim bucuros articole cu povește economice, precum — și snoave, poezii populare etc. Scriitorii articolelor sânt rugați a se folosi de un grai înțeles de popor, ca să nu fim siliți a supune schimbării în redacție articolele.

Pentru articolele bune dăm și o cuvenită răsplată bănească.

ȚARA NOASTRĂ

Revista populară

a „Asociațiunii pentru literatura rom. și cultura poporului rom.“

<p>Abonamentul:</p> <p>Pe un an 4 cor. Pe o jumătate de an 2 „ Pe trei luni 1 „ pentru România 6 Lei</p>	<p>REDACTOR: OCTAVIAN GOGA</p>	<p>Redacția și administrația: Sibiu (Nagyszeben) Str. morii, 6.</p>
--	---	---

VREM CALEA ADEVĂRULUI.

I.

Neamul nostru s'a ridicat în pripă. Abia cincizeci de ani sunt de când răzlețe pe ici pe colo s'au întemeiat școalele pentru popor. Până atunci traiul ni-s'a desfășurat în umbră. Știutorii de carte ne-au fost prea puțini ca să poată deschide unui neam nouă drumuri de înaintare. Au trăit și au muncit bieții noștri plugari după rânduiala apucată din bătrâni, urmând îndrumările unei înțelepciuni prea puțin premenite de lustrul vremilor. Rândurile de oameni s'au strecurat sub aceeaș ocrotire dureroasă a întunerecului, lăsându-și moștenire năcazurile lor de țărani chinuiți.

«Istoria Ardealului nostru e dela început chiar o istorie de țărani. De țărani cu pământ și fără, de țărani cu carte și fără carte, de țărani cari au muncit numai cu brațele, păstrând obiceiurile și îmbogățind limba prin cânturi, și de țărani cari au luptat ca moșneni și soldați, de țărani cari s'au rugat lui Dumnezeu după slova tipărită pentru binele, fericirea și — în fundul gândului uneori — pentru iertarea din robie a tuturor».

«O istorie de sate și de preoți e: istoria Ardealului românesc».¹

O singură tagmă de oameni am avut pentru cari slova era un meșteșug, o trebuință a îndatoririi lor zilnice: au fost *preoții* noștri.

Cercetând trecutul vieții noastre, vedem că creșterea culturală a acestei tagme era restrânsă. Ei n'au putut fi împărtășiți de-o școală mai înaltă, și-au cules deci învă-

¹ N. Iorga: „Sate și preoți din Ardeal“ p. 8.

țătura numai din puținele cărți sfinte. Unii dintre dânșii au zăbovit cu ochii din când în când pe slovele unei psaltiri, cei mai mulți însă au rămas numai la povața care se desfăcea din slujbele molitfelnicului.

Legătura sufletească a acestor preoți cu poporul a fost din vremile de demult cea mai strânsă. Prin creșterea lor ei nu s'au ridicat deasupra țaranului, dar acesta a cinstit în preot totdeauna pe slugitorul altarului. Preotul a fost privit de cătră oamenii din sat cu acea măsură de cuviință pe care o cerea *darul* sfânt. El era un *părinte* al sufletelor, înzestrat cu puterea de alinare a durerilor omului năcăjit.

În vremile mai vechi numărul preoților noștri era cu mult mai mare. Tocmai împrejurarea că preoția nu cerea o învățătură deosebită și totuș putea hărăzi un rost de frunte în viața sătească, — a înmulțit numărul preoților. Ei erau câte șase și chiar doisprezece în câte-o comună și se perândau în slujbe, cu săptămâna. Meseria lor zilnică îi apropie în toate de traiul țaranilor alături de cari întovărășiau plugul, sau întorceau brazda de fân. Știm că plata lor aproape până în zilele noastre era adunată din darea sătenilor. «Simbria» hotărîită de Varlaam nu s'a schimbat în parte nici astăzi. În cele mai multe sate românești se potrivește încă formula veche: «o claje de grâu și una de ovăs, și o zi de coasă și alta de secere, un caș de Sâmpetru, doi potori sau potronici de Paști afară de plata pentru slujbe».¹

Toate împrejurările vieții îi apropiau deci pe preoți de poporeniilor lor. Prin traiul lor zilnic, și prin puținătatea creșterii culturale, erau înfrățiți preoții și țaranii având deopotrivă aceleași gânduri și aceeaș credință în D-zeu.

Credința țaranului nostru în biserică n'a pornit din îndrumarea rece a judecării, ci a răsărit din palpităriile sufletului doritor de-un sprijin în păsurile unui drum fără noroc. S'a întărit această credință purtând pecetea sufletului *românesc* și s'a înfrumusețat prin adaosul minunat al vremilor. Nu a rămas strivită această credință în matca poruncită de lege, ci și-a purtat avântul între hotarele nesfârșite ale închipuirii bogate a țaranului nostru. Tainele bisericii au fost talmăcite potrivit acestei închipuirii, din care răsăreau sau chipuri de groază, sau ușoare

¹ Cipariu: Acte și fragmente p. 264.

jocuri nevinovate. Această închipuire care nu se putea înfrâna, fiind la temelia sufletului nostru, n'a fost în cursul vremilor stângenită de puterea unei creșteri culturale. Astfel sufletul acelor țărani în sbuciumul lui de veacuri, sub povara năcazurilor nesfârșite și-a înfiripat alcătuirile sale alături de îndrumarea slovei bisericesti. Vraji și far-mece au răsărit pe vremea acestui sbucium sufletesc.

Preoții în mare parte au fost supuși acelorași îndemnuri ale sufletului. Nu și-au dat o silință deosebită să pună capăt acelor greșuri fiindcă aceste erau prielnice câștigului lor bănesc. Fiecare din aceste credințe deșarte eră împreunată cu o slujbă și cum venitul preoțesc eră mai mult pe urma acestor slujbe, eră oare-cum firesc ca preotul să nu se ridice împotriva lor. Nu simția pentru aceasta nici îndemnul unei minți povățuite de carte.

Iată de ce din timpuri vechi și până în zilele noastre s'au înrădăcinat credințele deșarte și cu puterea lor de fier s'au împotrivit îndărătnic multor năzuințe de-a apropiă pe țaran de mântuitoarea cale a adevărului.

Capetele *luminat* din biserică s'au ridicat în trecut împotriva acestora și le-au pus sub opreliște cu o tărie care ar fi vrednică și de zilele noastre.

Sub mitropolitul Sava s'a ținut în anul 1675 soborul, care judecând rostul preoțimii a dat aspre porunci și îndrumări: «să nu fie *măscărici și vrăjitori*... să nu facă molitvă hainelor,... să nu îngăduie a se da oi sau vaci peste mortu, să nu spele picioarele dobitoacelor, nici să le arză cu lumina în frunte, nici să nu dea colacul peste groapă... Să nu se facă Marța și Mercurea vrăji și sărbători drăcești»...¹ Aceste și multe alte porunci porneau din partea bisericii *luminat* împotriva acelora cari țineau cu umerii lor întunerecul.

Aceste greșuri nu le-a putut însă stărpi nici Varlaam, nici mitropolitul de bună aducere aminte Sava.

Ele dăinuiesc și astăzi și e datoria fiecărui om cuminte să se ridice împotriva lor.

Aceste sunt pete în strălucirea curată a bisericii și trebuiesc stărpite.

Vom arăta unele din ele și vom spune câteva cuvinte asupra lor.

G.

¹ N. Iorga: „Sate și preoți în Ardeal“ p. 72.

COMUNA „VIITORUL“.

XXI. Societate de cumpătare (înfrânare).

Vestitul bărbat *Beniamin Franclin* zice:... «Cine nu știe totată de bine *păstră* ca și *lucră*, acela să se omoare măcar lucrând și nu va lăsa după sine vre-un ban. Masa grasă face testamentul slab. Pecum vine, așa se duce ceea ce câștigăm, dacă nu știm *păstră*...

Mulți dintre oameni cred că, câte un păhar două de *be-utură*, câte o *bucătură* mai bună din când în când și apoi și câte o *haină* mai fină, mai scumpă — nu face așa mult. Ei uită că puținul, repetat de multeori, face mult...

Prin astfel de nebunii au ajuns mulți oameni avuți la sapă de lemn — au ajuns să cerșească dela aceia pe cari mai înainte îi desprețuiau ca pe nește sărântoci, cari însă prin silință și cruțare și-au făcut stare și vază...

Iată sfaturi înțelepte ce li s'au repetat foarte adeseori locuitorilor din comuna «Viitorul» cu prilejul prelegerilor și în predice.

Dela un timp înșiși plugarii au început să-și dea seamă că multe obiceiuri și datine s'ar putea schimba, iar altele ar trebui cu totul părăsite.

Ei își ziceau:

Fără mâncare și fără apă ar fi cu neputință să trăim.

Greu din cale afară — dacă nu chiar cu neputință — ar fi să trăim fără *îmbrăcăminte* și fără *locuință*, pentru că aceste sunt trebuințe neapărat trebuincioase pentru orice om.

Nu e însă tot așa când e vorba de alte trebuințe.

Vin, bere și rachiu n'au beut oamenii întotdeauna și au putut trăi foarte bine și fără de ele.

De fumat oamenii nu fumează în părțile noastre nici de 300 de ani. Odinioară trăiau și fără *pipă* și *țigară*.

Iacă nește trebuințe meșteșugite, că nu le putem zice altcum, cari pricinuesc mult rău și pagube omenimei și adesea pe mulți îi duc la ticăloșie și cerșitorie.

Dacă ar fi, ca oamenii să bea când și când, cu cumpăt, și niciodată până să ajungă în stare de beție, — ar mai merge. Dar nu e așa. Beuturile sunt înșelătoare. Din ce bea omul, ar mai bea. Azi așa, mâne așa, până beutura i-se preface în patimă și atunci tot binele s'a sfârșit. Trupul slăbește și înclină

spre boale, judecata și toate puterile sufletești se tâmpesc. Ei duc o viață păcătoasă: în lenevire, în înjurături, în certe, în bătăi, în scurt, o viață plină de fărădelegi, care viață se continuă mai totdeauna și în copiii lor, devenind și aceștia ca părinții lor, stricați trupește și sufletește. Bețivii își mistue cu beutura și averea și ajung în sfârșit cu familia lor cu tot la cea mai mare mizerie și ticăloșie. Bețivii devin înșelători, hoți și ucigași.

Casele de nebuni și temnițele sunt în cea mai mare parte pline cu oameni dedați beției.

Pentru a se pune stavilă păcatului beției și pentru a face pe oamenii din comuna să trăiască deapururi în stare de trezvie și curățenie morală, în «Viitorul» se înființează o *însoțire de înfrânare*.

În frunte se pun și aici căpeteniile comunei, cari în o adunare de popor cetesc un *statut* făcut spre acest sfârșit. Statutul se primește și în urma legătuelii făcute o bună rânduală se introduce în viața oamenilor din comună.

Pomenile și botezurile se fac de aici încolo fără beuturi

Toți ceice fac parte din însoțirea de înfrânare în cârciume nu mai întră.

Când și când aduc beătură acasă.

Cârciumele în Dumineci și sărbători sunt ziua întreagă închise.

Mai târziu oamenii pregătesc rachiu de prune, drojdii și de trevere; produc vinde struguri, de poame și chiar din miere de albine.

Beuturi au astfel în pivniță sau în cămară chiar și oamenii cei mai săraci. Ei gustă câte un pahar-două de vin sau de rachiu când sunt osteniți și după mâncare; dar oameni beți și bețivi în comună nu se găsesc.

Mulți, fiind deplin încredințați că și tutunul nu e de nici un folos, s'au conținut și dela fumat.

Cu banii ce ar fi fost să-i dea pe tutun, toți ceice știau să pună frâu patimilor își plăteau darea sau cumpărau lucruri avea folositoare.

Cu chipul acesta sporul și binecuvântarea lui D-zeu se arată și mai mult ca pân'acum în toate casele din comună.



SCRISORI CĂTRA ȚĂRANI.

II.

Bade Șofroane!

Am primit cartea dumnitale, și mi-a părut atât de bine când am văzut că-mi scrii, de gândeam că-mi răsare soarele 'n casă.

Da una m'a supărat, bade Șofroane!

Când am văzut scris pe tecușu în care eră vârită cartea: *Prea măritului domn*, nu mi-a venit bine.

Auzi acolo, s'ajung *preamărit domn*, eu care nu știu cum s'o mai cărnesc în lume, că toate vânturile rele tot în spinarea mea bat.

Și m'am gândit: Vezi tu ce-i bietu Român, el la orice tufă îi zice Măria ta și pân' o fi așa toți nădrăgarii își vor bate joc de el, că el, săracul, îi din firea lui făcut să se plece la toți.

Da nu-i bine așa, bade Șofroane!

Și nu-i bine pentrucă asta nu arată altceva decât că noi am rămas tot în prostia de acum 50 de ani.

Că eu nu-s preamărit domn, doamne ferește; eu inc'o duc printre ele, cum zice Românul, ca să nu mă las de râsu altora, da incolo, numai biată inimioara mea îmi știe domnia.

Preamăritul și lăudatul domn îi numai bunul D-zeu, apoi mai vin: Înălțatul împărat și rege, și, după El mai vin apoi Preasfințiii noștri părinți sufletești, cari poartă de grije pentru curățirea sufletului nostru de păcate, și, incolo, vin slujbașii, cari, *incă-s domni*, dar nu-s *prea înălțați și măriți*, că fiecare știe frică unu de altu, așa, că dac'ai cunoaște domnia, apoi n'ai mai vrea să fi domn — dar apoi eu, care stau ca un puiu de cuc în puzderia asta de lume.

Domn îi tot omul care are ce-i trebuie, care trăiește cinstit, care n'are prea multe treburi cu legile, care nu râvnește ce-i al altuia, care își face datoria față de măritul rege, care se supune așezămintelor și orânduirilor țării aceștia și care în ogașa lor, muncește să trăiască 'n lume fără să s'atingă de nime, — că nu-i om mai scump în lume decât acela care-și iubește neamul și se supune orânduirilor lui, nu-i om mai scump în lume, ca acela care își cinstește legea și caută să fie o mică particică din întregul ei; așa dară, nu să fim prea măriți, ci să fim domni prin *omenie* prin *bunăstare* și prin *curățenia sufletului nostru*, bade Șofroane!

... Vezi, aia-i domnie!

Că mai bine-i să trăiești într'un bordeiu la sate, numai să fie al D-tale, și să ai două trei vituțe, și să ai vre-o 10—15 stupi și vro 30—40 oi, și câteva ierdăși de pământ, decât să fi *prea-mărit domn la oraș*, și să-ți sufle vântu prin clichin!

*

Nu-i vorbă, noi trebuie să dăm cinstea fiecăruia, să căutăm să fim omeneti, că asta arată că suntem oameni cu simț și cu omenie cătră deaproapele, dar să nu fim slugarnici, să nu ne tărăim ca câinii la picioarele celui dintăiu venit, că asta n'arată altceva, decât că suntem proști, că suntem vrednici să ne bată cu biciușca ori-cine ne-ar ieși în cale.

Așa dară ăla-i omul cel mai scump în lume, care se supune stăpânirii, care-și cinstește legea, care trage la casa lui, care trăiește în bună prietenie cu vecinii lui, care are milă de săraci și, care nu-i slugarnic, căci sub slugărnicie *de multe-ori s'ascunde o inimă vicleană*.

*

La întrebările multe ce mi le-ai făcut în cartea Dtale, ți-oi răspunde în cărțile ce vor urmă, că acum is prea năcăjit de vorbele ce mi le-ai scris pe tecușu cărții dumnitale.

Până atunci, mă închin cu sănătate, bade Șofroane!
Și să-mi mai scrii!

Delasântioana.

TOVĂRĂȘIILE.

(Sfârșit).

Despre *Tovărășiile ocazionale*, vorbește §. 62 a Legii comerciale, din anul 1875.

Aceste tovarășii însă nu sunt supuse rânduelilor legii comerciale pentru societățile comerciale. *Despre tovarășiile ocazionale mai vorbim la alt loc. Aici amintim numai că tovarășiile ocazionale nu trebuie să-și înprotocoleze firma; la aceste locul statutelor îl ține contractul de Tovărășie, timbrat de coală cu câte 4 cor. Astfel de tovarășii sunt potrivite pentru asigurarea vitelor, pentru cumpărarea, parțelarea ori arândarea de pământuri și păduri, pentru creșterea de vite, de porci, pentru valorizarea poamelor, pentru cumpărarea de mașini și altele.*

La tovarășiile aceste, intrucât prin contract nu s'a stabilit altcum, toți tovarășii sunt datori a contribui (a da) la întreprinderea comună, în măsură deopotrivă, iar câștigul ori paguba, lipsind alte învoeli, sa împarte după capete.

Din afaceri, pe care le incheie un tovarăș cu o a treia persoană, tovarășul e singur îndreptățit și obligat față de a treia

persoană. Dacă însă tovarășul a pășit (a lucrat, a cumpărat, a vândut) în numele celorlalți tovarăși și din încredințarea acelora, ori dacă afacerea au încheiat-o toți tovarășii împreună, sau prin un împuternicit comun, atunci fiecare tovarăș este solidar (unul pentru toți și toți pentru unul) îndreptățit și obligat față de a treia persoană.

După isprăvirea afacerii comune, tovarășul care a purtat (ori a condus) afacerea, este dator să dea celorlalți socoteală. Tot acelaș e obligat a isprăvi și liquidarea.

A doua lege, cea din 1898, art. 23, statuiază un anumit soi de însoțiri (*numai însoțiri nu și alt soi de societăți*) — care se alcătuiesc numai ca membre ale „*Insoțirii centrale regnicolare de credit*” din Budapesta, înființată pe temeiul acestei legi.

Pentru starea economică a poporului nostru, părerea noastră, este, că mai potrivit fel de întovărășire este felul de însoțiri (*Asociații*) sătești și anume făcute pe temeiul Legii comerciale din 1875 — pe care pentru mai buna deosebire de ori care alte societăți, le numim „*tovărășii sătești*”.

Tovărășiile sătești, în urma faptului, că nu cer nici capitaluri mari, nici cine știe ce cunoștințe speciale, pot fi cu ușurință înființate în ori-care eomună, — fie aceea mare ori mică, săracă ori bogată.

Și apoi, după natura lor, tovarășiiile au să sălășluiască în sinul lor munca frățească, dragostea și dorul de a ne ajuta unii pe alții. Ce nu poate unul și doi — pot zece și douăzeci și mai bine satul întreg. Fiecare dă câte-ceva, puțin. Din acest puțin cu alt puțin, se face multul, pe care se ridică puterea ori cărei tovarășii.

Noi Românii aproape întregă vieața și puterea noastră o avem la sate. Aici dar trebuie să nizuim să avem rostul în muncă și puterea în întreprindere. Tovărășiile ne dau și una și alta. E dar de datorința fiecărui înțelegător și râvnitor spre binele lui și a neamului, să se nizuiască să inzestreze satele noastre cu tovarășiiile, cu ajutorul cărora poate să muncească mai bine, să câștige mai mult, să producă mai îmbelșugat și să-și păstreze și să valoreze mai cu rânduială avutul câștigat.

Să nu vă amăgească nime, că avem băncile noastre — la ce bun ne-ar mai fi și tovarășiiile sătești? Băncile își au și ele rostul lor — dar nu umplu nici-odată golul, pe care numai tovarășiiile sătești îl pot umplea. Căci ori cum ar fi băncile, ele nu sunt decât scut capitalului și speculației. În acelaș timp însă tovarășiiile sunt chemate să fie scut muncii obstești și să formeze, să creeze capitaluri. Din filerii săracului să facă sute ca ale bogatului, din munca răsleață să facă mijloc puternic de câștig cinstit.

Și până ne va îngădui vremea, ca să dăm sătenilor noștri un îndreptar potrivit la alcătuirea de tovarășii sătești — dăm în cele următoare acea parte din Legea comercială, care să ocupă cu însoțirile, cu tovarășiiile sătești cum le numim noi. Căci știm

noi că necunoașterea acestei legi e una din pricinile cele mai mari, care împedecă la noi alcătuirea de tovărășii.

Vorbele cuprinse în paranteze () sunt tălmăcirea înțelesului, din textul legii tradus în românește de dl N. Petra-Petrescu, pensionatul dirigent al filialei din Brașov a băncii „Albina“.

Ca să înlesnim și mai mult munca râvnitorilor pentru alcătuirea de tovărășii, după paragrafii din Legea com. mai dăm câteva îndrumări cu privire la ce și cum trebuie să se lucre la formarea de tovărășii sătești.

Răsplata muncii o voiu avea deplină, când voiu ști că și scrisese din această broșură — ce n are altă chemare decât să fie un grăbit și modest călăuz, — vor ajuta la formarea de tovărășii sătești!

GUNOIUL MĂESTRIT SAU ARTIFICIAL.

Este un fel de gunoi, prin care redăm pământului una sau mai multe din substanțele luate, care se numește gunoi măestrit sau relativ. Gunoiul relativ nici-când nu poate suplini gunoiul de staul, ci numai îl ajută.

Ingrășemintele măestrite se impart:

a) Ingrășăminte bogate în fosfor.

Sunt: făina de oase, fosforul și sgura lui Toma.

Făina de oase, se capătă din oase de animale. Punem în pământ de pildă 500 klg. oase mărunțite, peste ele 150 klg. var nestâns și 1000 klg. cenușe de lemne și peste ele apă, lăsând să se fermenteze. Când se pot desface ușor, le scoatem, le întindem să se uște, și meștecându-le cu 1000 klg. pământ, le folosim.

Fosforul se află mestecat în minerale ca: Apatit, Fosforite ș. a., din cari se fabrică.

Sgura lui Toma este un fel de rămășiță din fabricile de fer.

Fosforul se pune în pământul în care cultivăm cereale, căci el desvoaltă boaba; cu deosebire însă sub grăul și săcara de toamnă.

b) Ingrășăminte bogate în azot.

Aceste ingrašăminte contribuiesc la desvoltarea plantelor, de aceea se folosesc cu deosebire sub plantele de nutreț.

Cel mai folosit gunoi relativ, bogat în azot, e salitra de Chili, carea e o sare albă, adusă din America de sud, unde se găsește în pământ.

Pe ori-și-care sămănătură se pune primăvara câte 2—300 klg. pe un jugăr. Dacă nu avem mașină de gunoit, o mestecăm cu 3 părți pământ uscat, căci altcum capătăm aprindere de pele.

Salitra de Chili se respiră pe holdă la sămănat, ori pe bucatele răsărite câte 50—100 klg. Folosește cu deosebire în pământ sămănat cu ovăs, rapiță, cartofi, napi de zahar ș. a. Fiind veninoasă, să fim cu băgare de seamă la folosire.

c) Ingrășeminte bogate în potașă.

Bogată în potașă este cu deosebire cenușa de lemne și paie, din care plantele absorb iute potașa. Cenușa e foarte bună de presărat pe fânate, pășuni, trifoi, luțernă, răsad ș. a.

La folosirea oricărui gunoi măestrit trebuie să grijim: să probăm că în cutare pământ, care gunoi măestrit e bun și cât să-i dăm. Pământul gunoit cu gunoi măestrit trebuie bine lucrat, căci altcum nu vom avea folos.

Să grijim a-l cumpăra dela o fabrică de bun renume, căci altcum ușor putem fi înșelați.

Iuliu Vuia.

POVESTEA UNEI LĂCAȚI.

(Urmare.)

După asta se dete poruncă împărătească, că pe acolo și în cutare zi va trece împăratul și să nu fie pe drum nici țipenie de om. Băițanul se ascunse în o răchită scorburoasă, ce eră lângă drum și unde nu-l vedeă nimenea de afară, dar el vedeă prin o bortă, dinnăuntru afară. Trecu împăratul pe acolo și nimenea nu eră pe drum. El eră intovărășit la drum de o fată a lui. Băițanul văzând fata, care eră frumoasă ca o floare și plăcându-i și văzând la dânsa un lanț de aur la ceas, care samănă foarte bine cu lanțul dela lăcata lui, își puse în gând să-și iee fata ceea de soție. Se duse acasă și spuse lui tată-so să se ducă la împărat și să i ceară fata de soție pentru dânsul. Tată-so atunci îi fu frică, rușine și nu voi; însă el îl tot îndemnă mereu. Desfăcū el lăcata și dete poruncă harapilor să scoată haine de sârbătoare pentru tată-so. Atunci el se înbracă cu hainele cele și se duse la împărat și-și spuse păsul. Împăratul răspunse că nu se ferește, dar mai întâi trebuie ca flăcăul să se ducă să-l vadă. Atunci tată-so se întoarse înapoi și-i spuse vorba împăratului. A doua zi dimineța deschise el cutia și eșiră harapii afară și le porunci la amândoi să-i aducă haine de general și un cal, care să-l ducă: nici în sbor, nici pe pământ, la împărat.

Și cum a zis, așa s'a și făcut. Se duse el la împărat, se cunoscură și se întoarse înapoi acasă. După asta el iar trimese la împărat, ca să-i dee fata de soție. Împăratul îi spuse că nu se ferește de băițan; dar să se ducă acasă la dânsul și să-i spue să-i facă până a doua zi dimineța, de acasă dela dânsul și până la palatul împăratului un drum de aur, cu câte două rânduri de copaci de aur, cu pomi de aur, unii să înflorească, alții să fie în pârgă, alții cu poamele coapte și în pomi să cânte paseri de

aur, cântece nemai auzite de cându-i lumea, nici până atunci și nici de atunci incoace și la capătul drumului să fie o ciușmeă (șipot) de aur cu apă de aur și cu tot ce trebuie pentru spălat tot de aur; că el are să se ducă dimineța să se spele acolo. Atunci se duse acasă și-i spuse vorba împăratului. Atunci băitanul deschise lăcata, scoase harapii afară și le porunci să facă tot ce poftise împăratul. A doua zi dimineța totul eră gata și după cum spusese împăratul. Dimineța veni împăratul, se spală acolo și se duse inapoi acasă. Acum tatăl băitanului iar se duse la împărat după fată. Împăratul îi spuse că-i dă fata; dar se mai facă ceva. Anume acolo eră un lac cu pește. Și-i spuse ca până a doua zi dimineța să-l sece, se pue viță de vie, se facă struguri, s'o coacă, să facă vin și dimineța să-i dee vin de acolo și să bee. Atunci omul se întoarse acasă și-i spuse ficioru-so. Atunci băitanul deschise cutia, scoase harapii afară, le spuse dorința împărătească și le porunci ca până în ziuă totul să fie gata. Și a doua zi totul fiind gata, omul se duse la împărat după răspuns. Atunci împăratul i-a spus omului, ca să se ducă băitanul la dânsul. Și s'a dus acolo și împăratul l'a oprit la masă și i-a spus, că-i dă fata, da mai întâi să-i facă acolo un palat:

Nici de cer să nu s'ajungă

Nici de pământ să nu s'atingă.

Atunci el cu ajutorul harapilor făcù și palatul și așa cum îl ceruse împăratul. Pe urmă împăratul văzând în băitanul cela atâta vrednicie, cum că-i făcuse tot ce-i ceruse, dădu fata după dânsul. Acum băitanul logodì și făcu nuntă mare și frumoasă, care a ținut mult și bine. Să fi auzit lăutarii cântând, mort să fi fost și ai fi sărit. Să fi văzut bucate, care numai mă gândesc și-mi lasă gura apă. D'apoi vin? Eră de acela știi, care când pui plosca la gură, n'o mai lași jos până n'o golești de tot. Și au fost la nunta aceea, mă rog, ca la o nuntă împărătească, toți împărații și craii din lume. Și toți au petrecut, nevoe mare. Așa nuntă împărătească, mai rar. N'a fost nici până atunci și nici de atunci incoace. După nuntă tinerii trăiau așa de bine, care nu se află. El umblă cu soceru-so hojma la vânat. El să se fi depărtat de acolo sute și mii de poște și ori unde ar fi fost el, își vedeă palatul.

Jidanul cela nu știu de unde auzise de băiat tot ce făcuse el cu ajutorul lăcatei și-și puse în gând să i-o facă și mai multe nu. Pe când nu eră el acasă, jidanul se făcù sticlar, se duse prin dosul palatului și svărli cu petri și strică câteva geamuri. Pe urmă trecù pe la poarta palatului și strigă: *geammuri (ferești)*. O slugă spuse împărătesei și el fù chemat, să pună geamurile. Ducându-se el acolo, puse geamurile și se rugă să-l lese să vadă cum sunt făcute sobele din palat, că are și el un lucru la un boer și ar dorì să mai vadă și pe aira cumu-i lucrat. Împărăteasa netâind-o prin cap toate șarlataniile jidanului, îi dete voe. Intră el în odaia ceea, în cealaltă, făcându-se că se uită la sobe și așa în toate odăile, până văzù în una lăcata pe masă. Atunci

se repezi la dansa ca fulgerul, o luă și-o deschise și eși harapii, care-l întrebă :

— Ce ne poruncești stăpâne?

Vă poruncesc ca palatul acesta cu tot ce se află în el, să-l duceți acum peste nouă mări și nouă țări.

Și cum a zis, așa s'a și făcut. După asta împăratul tinăr dela vânat nevăzând palatul, se gândi că i-a făcut-o jidanul și spuse socru-so, că el nu se mai întoarce acasă. A căutat împăratul să-l facă a-și schimbă gândul, dar n'a fost chip. El s'a dus acasă la tată-so și cum a ajuns acolo, s'a pus pe pat și se gândea ce-i de făcut. Uitându-se la grinzile casei, văzù hârtioara cu cele două chipuri, ce i-o dete jidanul, când l'a trimes în peșteră, după lăcată. Se gândi la dansa și-i eși înainte doi draci, care-i zise :

— Ce ne poruncești stăpâne?

— Să mă duceți unde e palatul cu împărăteasa.

Atunci cică l-au dus și l'au lăsat aproape de palat, în care eră foarte greu de intrat. Acolo jidanul cu un doftor își făcuse bortă în limbă și vârise acolo un capăt al lanțului, cu care eră legată lăcata și care o purtă la brâu, ca pe un ceas, de frică să nu i o fure cineva și înaintea ochilor. Cum a ajuns el acolo s'a prefăcut în moșneag bătrân, cu strae schimbate și se ajunsese c'o slugă, ca să-i facă rost, să vorbească cu împărăteasa. Se dete el mai în dos și cum veni împărăteasa să vorbească, l-a și cunoscut. Acum s'au înțeles ei ce să facă. Împărăteasa cerù jidanului, să facă petrecere mare și să cheme lumea de pe lume. Atunci jidanul făcù gustul împărătesei, că nu voia s'o supere nici cu câtu-i negru sub unghie. Acum împărăteasa sili pe jidan, să facă chef mare de tot și să bea la putere. Jidanul ca să nu-i strice voia, îi făcu totul. El se îmbătă lemn și adormi așa de greu, că puteai să tai lemne pe el și nu știà nimic. Atunci împărăteasa chemă în palat pe adevăratul ei bărbat. El merse drept la jidan, smulse lăcata dela gura lui, o deschise, eșiră harapii și le porunci să ducă palatul cu tot ce se află în el, afară de jidan, peste nouă mări și nouă țări, unde fusese mai înainte în fața palatului socru-so.

Și așa au făcut harapii. Și pe urmă ei au trăit mult și bine amândoi, nesupărați de nimic și dacă nu vor fi murit, vor fi trăind și azi.

N. Mateescu.

PĂSTRAREA MIEREI.

Mierea se poate păstra în faguri, dacă căsuliile acestora sunt astupate. Așa se poate țineă până la ceealaltă miere. Asemenea faguri stau mai bine în coșnițe, din întâmplare rămase goale sau în lădițe anume întocmite. Localurile cele mai potrivite sunt cămărilor curate și răcoroase, unde vasele cu mierea trebuie să stee ceva ridicate sau și mai bine atârinate. Furnici, fluturi sau alți gândaci, cari s'ar prăsi sau s'ar furișă la miere se omoară cu fum de pucioasă. La căldură mieri nu-i merge bine.

Mierea scursă se păstrează bine în vase de sticlă, de lut, de blech și de stejar. Vasele să fie astupate cât mai bine, ca să nu intre aer în ele. Mierea scursă se zăhărește dela un timp, învârtosindu-se. Prin căldură se topește ușor. Se înțelege, că vasele în cari se păstrează mierea, deasemenea mașina și toate obiectele, de cari ne slujim la scoaterea mierei, se vor ține în cea mai mare curățenie.

Stuparul.

DELA NUNȚĂ.

Când merg după mireasă este datină, că vornicelul — ținând în mână o năframă cusută — merge, întovărășit de alți 2 oameni, la părinții fetei, unde zice:

Bună vremea! la cinstita adunare,
La cinstiții socrii mari!
Cum trăiți, cum vă aflați?

Socrii răspund:

Mila Domnului, ne-aflăm bine;
Dar și d-voastră sama vă dați,
Pela noi ce căutați?

Vornicul să'nchină și zice:

Noi cum umblăm și ce căutăm?
Sama bine ne dăm;
Frica nimăruî nu purtăm.
De unde venim? știm.

Și unde mergem? cunoaștem;
Că noi suntem soli împărătești,
Oameni buni, d-nezecești.
Și avem poruncă împărătească,
Nime să nu ne oprească.

Deci d-voastră sunteți rugați,
Bine să ne ascultați,

Când om cuvânta

Și samă ni-om da:

Al nostru tinăr împărat

De cu sară ni-a chemat

Și această poruncă ni-a dat.

Să strângeți cete de voinici

Cu topoară mari și mici,

Ca să fac o vânătoare

De pasări gălbioare,

De blânde căprioare.

Noi cu toții ne-am supus,

La vânătoare ne-am dus;

Iar' împăratul în de sară

Zări o urmă ușoară

De sprintenă fiară.

Unii ziseră:

Că-i urmă de pasăre de rai
Să-i fie împăratului bună de trai.

Alții ziseră:

Că-i urmă de zină
Să-i fie împăratului grădină
De frumoase roduri plină.

Atunci tinărul nostru împărat
În scări de aur s'o ridicat
Peste mândră oaste a cătat,

și-a zis:

Cine a fi în stare să prindă o fiară,
Și pe urmă-i să se ducă
Și răspuns apoi s'aducă?

Atunci noi ne-am ales

Și pe loc am purces

Din urmă 'n urmă

Ca păstorul după turmă.

Și — viind noi trei voinici

Și ajungând pe aici

Cu suflarea vântului

Pe fața pământului

Am zărit pe casă

O stea mândră luminoasă

Și-am văzut o floricea

Mai mândră decât o stea.

Cari în flori înflorește,

Dar de rodit nu rodește.

Împăratu nost o vrea

Și ne-a trimis după ea,

Că să io aducem mireasă,

Să și-o facă împărăteasă.

DIN POPOR.

Alelei, amar de mine,
 Frăţioare Constantinel
 Rele sunt frigurile,
 Mai rele-s dragostile!
 Frigurile te răcesc,
 Dragostile te-ametesc.
 Şi te-aprind, te scot din minte
 Şi te-ajung cu dor fierbinte.

Vai de mine, ce păcat!
 Ele că m-au fermecat,
 Şi'n trei zile m'au uscat,

M'au uscat, m'au vestejit
 Ca stejarul infrunzit,
 Când de brumă e atins
 Sau de mare foc cuprins.

Alei dragă frăţioare,
 Mă trec ca roua din floare,
 Şi ca spuma de pe mare
 Când le soarbe mândrul soare.
 Fă-mi o groapă la răcoare!
 Că inima rău mă doare.

ȘTIRI.

† *Ioan Papiu*. Zilele aceste s'a stâns în bătrâneţele ostenite protopopul Sibiului I. Papiu. Răposatul a fost un bun slugitor al bisericeii sale, un om de sprigin al vieţii noastre româneşti. A ajutat așezămintele culturale, între altele și „Asociaţiunea“ în al cărei comitet central a fost timp îndelungat membru. Odihnească în pace!

Botezul celor 12 vase române de război. Marţi s'au ținut în Galați serbări înălțătoare. În această zi s'a întâmplat botezul celor 12 vase de război ale României. Cele 4 vase mai mari au primit numele: *I. C. Brătianu*, *Lascar Catârghiu*, *Al. Lahovari* și *Mih. Cogălniceanu* în amintirea acestor mari bărbați cari au muncit pentru țara lor. Vasele celelalte și-au primit numele după vitejii cari au căzut în războiul de neatarnare.

Zilele aceste a fost pedepsit la tribunalul din loc redactorul acestei reviste cu 200 cor. și d-l Oct. Tăslăuanu cu 100 cor. și suportarea cheltuielilor de proces pentru publicarea unor articole în „Țara noastră“ și „Luceafărul“.

Abonații cari au plătit numai pe un pătrar, pe o jumătate sau trei pătrare de an, ori n'au plătit nimic din prețul abonamentului sunt rugați să trimită suma cu care sunt în restanță.